

ประกาศราชวิทยาลัยรังสีแพทย์แห่งประเทศไทย เรื่องการตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านม ฉบับที่ 2

ตามที่มีกระแสข่าวในสื่อสังคมเรื่องการตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านม ราชวิทยาลัยรังสีแพทย์แห่งประเทศไทย ขอยืนยันว่า

1. การคัดกรองมะเร็งเต้านมด้วยภาพรังสีเต้านม (mammography หรือ mammogram) ถือว่าเป็นการตรวจคัดกรองมาตรฐานสำหรับมะเร็งเต้านมที่ทำกันมาอย่างยาวนานและแพร่หลาย มีข้อมูลหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ถึงประโยชน์ และความคุ้มค่า อย่างเพียงพอ และเป็นเครื่องมือตรวจที่ได้รับการพิสูจน์จากผลการวิจัยทั่วโลก ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน โดยสามารถลดอัตราการตายจากมะเร็งเต้านมเนื่องจากสามารถตรวจพบมะเร็งเต้านมตั้งแต่ระยะก่อนแสดงอาการ ทำให้สามารถเริ่มการรักษาได้อย่างรวดเร็ว ช่วยรักษาชีวิตผู้ป่วย และเพิ่มคุณภาพชีวิตภายหลังการรักษา
2. การตรวจด้วยเครื่องตรวจแมมโมแกรม มีการควบคุมปริมาณรังสีให้ปลอดภัยต่อผู้รับการตรวจตามมาตรฐานทางรังสี ได้รับการยอมรับจากสมาคมรังสีแพทย์แห่งอเมริกาและยุโรปเพื่อในการใช้ตรวจคัดกรองหามะเร็งเต้านมในผู้หญิง ปริมาณรังสีที่ได้รับจากการตรวจแมมโมแกรมมีค่าน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณรังสีทั่วไปที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน โดยพบว่าการตรวจแมมโมแกรมหนึ่งครั้งได้รับปริมาณรังสีโดยเฉลี่ยเพียง 0.4 mSv ซึ่งเท่ากับปริมาณรังสีที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อมประมาณ 7 สัปดาห์ (รังสีที่บุคคลทั่วไปได้รับจากธรรมชาติ ประมาณ 3.0 mSv ต่อปี)
3. สำหรับการตรวจ MRI ของเต้านมนั้นไม่แนะนำให้ตรวจเพื่อคัดกรองมะเร็งเต้านมในผู้ป่วยทั่วไปเนื่องจากใช้เวลาในการตรวจนาน พบผลบวกจากการตรวจได้บ่อยและมีข้อจำกัดในการตรวจหามะเร็งเต้านมบางชนิด โดยทั่วไปตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมโดยใช้เครื่อง MRI มักจะใช้ในกลุ่มผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูงเท่านั้น
ตัวอย่างกลุ่มผู้ป่วยที่อาจมีความจำเป็นต้องได้การตรวจ MRI เต้านมในทางคลินิก ได้แก่

1. ตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมเฉพาะในกลุ่มผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยที่มีญาติสายตรงเป็นมะเร็งเต้านม หรือตรวจพบยีน BRCA 1/2 (มีความเสี่ยงสูงกว่าบุคคลทั่วไปร้อยละ 15-20) โดยแพทย์จะประเมินจากหลายปัจจัยร่วมกัน จะทำการตรวจปีละ 1 ครั้ง เพิ่มเติมจากการคัดกรองมะเร็งเต้านมด้วยภาพรังสีเต้านม (mammography หรือ mammogram) และอัลตราซาวด์
2. ตรวจเพื่อวินิจฉัย หรือเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม, เพื่อดูความลุกลามของมะเร็งเต้านมกรณีที่สงสัยว่ามีจำนวนหลายก้อนในข้างเดียวกัน หรือในเต้านมอีกข้างหนึ่ง, เพื่อดูการตอบสนองต่อยาเคมีบำบัด หรือเพื่อช่วยวินิจฉัยหากสงสัยการกลับเป็นซ้ำของโรคหลังผ่าตัดรักษา

อย่างไรก็ตามเครื่องมือแต่ละชนิดทั้งแมมโมแกรม อัลตราซาวด์และ MRI มีคุณสมบัติในการตรวจวินิจฉัยเต้านมที่แตกต่างกันไป การตรวจ MRI ควรเลือกตรวจเฉพาะรายที่จำเป็นเท่านั้น แมมโมแกรมยังถือเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่ใช้ตรวจคัดกรองและวินิจฉัยมะเร็งเต้านมที่ทำได้ง่าย รวดเร็ว และเหมาะสมที่สุดในปัจจุบัน

ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนที่จากกระแสดังกล่าว ราชวิทยาลัยรังสีแพทย์แห่งประเทศไทยจึงขอยืนยันว่าควรตรวจเต้านมเป็นประจำทุกปีด้วยแมมโมแกรมในสตรีที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ส่วนการตรวจเต้านมด้วย MRI นั้นทำเฉพาะในผู้ที่แพทย์เห็นว่ามีความจำเป็นเท่านั้น

คณะอนุกรรมการ หลักสูตรเพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม อนุสาขาด้านภาพวินิจฉัยเต้านม
ราชวิทยาลัยรังสีแพทย์แห่งประเทศไทย
10 มิถุนายน 2563